

Heilige Drie-eenheid

Joh. 16, 12-15

Het is niet omdat wij iemands naam kennen, dat we ook weten wie zo iemand ten diepste is. Dat geldt voor mensen, dat geldt nog meer voor God. God is niet op te vangen in begrippen en beelden. In zijn dagboek maakt een Spaans dorpspastoor op het einde van zijn leven de bedenking: heel mijn leven heb ik geprobeerd aan mensen duidelijk te maken wie God is. Maar nu besef ik dat een God die in de hoofden van mensen past is, een op mensenmaat gesneden God is, dat is een afgod. Hij overstijgt ons altijd.

God blijft buiten het bereik van ons menselijk vermogen. Om het met bijbelse woorden te zeggen: Hij woont in het ontoegankelijke licht. Hij is ook niet aan te raken, niet in beeld te brengen, niet te verwoorden. Elk spreken is een soort stamelen voor de deur van het ontoegankelijke. Elk beeld of voorstelling is een menselijk beeld en een menselijke voorstelling en schiet dus te kort. God onttrekt zich voortdurend aan onze menselijke gretigheid.

Het Jodendom en de Islam zijn altijd gevoelig geweest voor die transcendentie, dat overstijgende van God en daardoor ook heel gereserveerd in het maken van beelden van God. 'Gij zult geen beeltenis of enige gelijkenis maken, noch van wat boven in de hemel, noch van wat onder op de aarde is' staat er in het O.T. Als de Joden bij het lezen van de Thora Gods naam tegenkomen, buigen ze zwijgend het hoofd. In de moskeeën ziet ge mooi versierde schriftteksten uit de Koran. Maar geen afbeeldingen van God. God vertoont zich in wat Hij te zeggen heeft. De gehoorzaamheid aan zijn woord is het enige wat belangrijk is, en niet wat wij ons van Hem voorstellen.

In het christendom is men wat minder schroomvol met dat beeldenverbod omgegaan. Wij kennen beelden, schilderijen, glas-in-loodramen met allerlei afbeeldingen van heiligen, bijbelse taferelen en ook God.

Er wordt wel eens gezegd dat het christendom een godsdienst is van het gelaat. Er is een soort drang in ons om wat wij beleven aan geloof zichtbaar te maken in symbolen, beelden en voorstellingen. Op die manier trekken wij God binnen onze tijd en ruimte als een relationele God die met ons mensen verbonden wil leven.

Een mooi voorbeeld daarvan vindt ge in het boek der Spreuken waarin God getypeerd wordt als een kunstenaar die met zorg en tederheid de aarde, de zee, de wolken en de bronnen deed ontstaan. Maar die vóór dat alles eerst zijn troetelkind, de mens, schiep die mag spelen voor zijn aangezicht.

Met dat soort beelden en voorstellingen is niets mis zolang ge maar voor ogen houdt dat het slechts beelden zijn: ze hebben als bedoeling te verwijzen naar dat ondoorgrondelijk mysterie dat God is.

Een God die met ons meetrekt en waarbij wij ons leven ervaren als geschenken door de Vader, gered door de Zoon en bezielde door de Geest. Of nog anders

gezegd: God boven ons, naast ons, en in ons; de Vader, de Zoon en de Geest. Dat is de kortste résumé van ons christelijk geloof.

Dat mysterie heeft in het leven van de Kerk een grote plaats, want elk gebed en elke zegen, elke wijding en elk sacrament geschiedt in de naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest. Het gaat iedere keer om die ene God met een drievoudige naam. God driemaal anders bekeken, driemaal anders doorverteld.

Tot slot nog één gedachte daarbij. Toen de kerkvader Augustinus, die toch de scherpzinnigste van alle godgeleerden wordt genoemd, bezig was met zijn werk over de H. Drievuldigheid, maakte hij als ontspanning eens een wandeling langs het strand. Op een bepaald moment ziet hij daar een kind met een emmertje water uit de zee scheppen en in een kuiltje op het strand gieten. Hij vraagt wat het aan het doen is, waarop het antwoordt: ik schep de zee in dit kuiltje. Augustinus moet ervan lachen en zegt dat zoiets toch nooit kan. Waarop het kind antwoordt: ik zal nog eerder de zee in dit kuiltje hebben geschept, dan dat gij het mysterie van de H. Drievuldigheid begrijpt. Amen.

Johan Goris, pastoor